

Millist Läänemaa noorteüritust ootad?

17aastane **Marvin Alp** Haapsalust ootab kõige rohkem suvist ekstreemspordiüritust West Coast Jam'i. „Kui see sel aastal üldse toimub,” ütles ta. „Lahe on vaadata, kuidas Eesti parimad BMXi ja rulasõitjad näitavad oma oskusi.” Marvin, kes vabal ajal sõpradega kas Kaubamaja ees on või pubis piljardit mängib, muid Läänemaa üritusi ei oota. Oma sõnul pole ta nendega kursiski.

„Umbes viis aastat tagasi käisin pidevalt ka noortekeskuses, aga enam pole väga viitsinud käia, ära tüütas see üks ja seesama asi,” ütles Marvin, kelle sõnul peaks noortekeskuses rohkem muusikat ja mitmesuguseid mängu olema. „Haapsalus võiksid olla ka paremad võimalused hobidega tegelemiseks, näiteks skatepark,” ütles ta. Ka noortekohvik noortekeskuse osana

tundus talle hea idee. „Siis ei pea end kaubamajas soojendamaks käima!”

Mariann Tsarents on 18aastane Pürksi noor, kes käiks hea meelega maakonna muusikaüritustel. „Näiteks üritustel, kus esinevad kodukoha bändid,” ütles ta. Veel meeldivad Mariannile spordiüritused. „Peast käisid läbi ka talendikonkursid Läänemaa noorte vahel. Need oleksid lõbusad.” Ühe hea noorteürituse komponendid on Marianni sõnul meeldiv seltskond, sõbralik õhkkond ning palju mitmesugust tegevust.

Läänemaa noorteüritused on Marianni arvates noortele täht-

sad. „Need on huvitavad, põnevad ja kindlasti aitavad stressi maandada,” ütles ta. „Samuti võimaldavad need mul aega paremini sisustada ning mõnusalt veeta.” Ka vaheldus üksluiseisse koolipäevadesse ja kohtumine uute inimestega on tähtsad.

Pürksi noortekeskus võiks Marianni hinnangul parem olla. „Noortekeskuses peaks olema piljard, lauamängud, pinksilaud, muusika ja kindlasti meeldiv seltskond,” ütles ta ning lisas, et kunagi on vald lubanud valda ka ujulat, mis kohalike noorte tegutsemisvõimalusi parandaks.

Kaspar Ojasoo on 22aastane Läänemaa noor, kel taskus Tartu Ülikoolist bakalaureusediplom ja töökoht Tallinnas.

Kodumaakond pole talle aga kaugel ning kõige rohkem ootab ta siinseid kultuuriüritusi. „Selliseid, kus noored oma loomingut näidata saavad,” ütles Kaspar ja tõi näite: „Kunagi oli loominguiliste noorte kokkusaamine Lonks, kus sai noorte tantsu ja teatrit näha.”

Kaspar siiski ise osalema ei kipu. „Ei tea, kas endal on aega osaleda, aga vaadata tahaksin küll noorte oma tehtud etendusi, tantsu, muusikat ja filme.”

Noarootsi gümnaasiumi lõpetanud **Maarja-Eeva Mandmets** (20) ootab Läänemaa üritustest enim Haaknõela.

„Selle ürituse kohta võiks juba öelda: Läänemaal toimuv üle-eestiline noorteüritus,” ütles ta ning lisas, et noorte omaloomingut on alati huvitav näha.

Tartu Ülikoolis õppiv Maarja-Eeva satub pärast gümnaasiumi lõpetamist Läänemaale üha harvem. „Sinna on alati tore tagasi minna, vanu sõpru ja häid üritusi külastada,” ütles ta.

Kooliajal oli Maarja-Eeva aktiivne kooliüritustel osaleja. „Esimesena tulevad meelde Noarootsi gümnaasiumi traditsioonilised üritused jõulupidu,

ööpidu, Rojal Talent Nait ja Rootsi nädal,” ütles ta ning lisas, et on käinud ka suuremail üritustel, nagu Haaknõel ja noortefoorum.

„Kaugemalt pärit Noarootsi gümnaasiumi õpilastega ongi tihti see probleem, et kooli ajal Pürksist eriti välja ei satu ning nädalavahetuseks minnakse pigem koju,” nimetas Maarja-Eeva murepunkti. „Seetõttu teatakse maakonnaüritustest vähe. Kurb iseenesest,” lisas ta.

Harri Puskar, Jana Bendel, Rael Kiviloo, Kelli Seiton

Löö, kui julged ... Ideega, noh!

Läänemaa Noortekogu ongi kõik see, mis selle nimes kuuld on: üks punt noori, kellele on Lääne maakond siin Eestimaal kallim kui kõik teised.

Tuleva aasta alguses saab meie tegevuse alustamisest täpselt neli aastat. Nende aastatega oleme jõudnud juba päris palju näha, teha ja läbi kogeda. Oleme näinud eneseotsimise, loomise, meelelahutuse pakkumise, arendamise, maailma päästmise, noorte loomingut näitamise, töötgemise, lõbutsemise, osalemise, seisaku ja edasilikumise aegu.

Oleme kogunud oma taskud täis teadmisi ja oskusi, kuidas edasi minna, teha

kõike paremini kui kunagi varem.

Meie eesmärk on aidata noori osalema otsustamises ja oma huvide kaitsmises. Noortekogu annab võimaluse kaasa rääkida ja olla rohkem kaasatud nende otsuste tegemise, mis puudutavad noorte elu. Veel üks eesmärk on, et noortel oleksid teistega võrdsed võimalused osaleda aktiivselt ühiskonnas ja ühiskondlikus elus.

Tuleval aastal oleme kindlasti taas platsis juba tuttavate ettevõtmistega: foorumiga „Meie”, noorte foto- ja lühifilmikonkursi ja suvepäevadega. Otsime endale ka uusi väljakutseid. Tänavu ellu viidud parteidest sõltumatu projekt „Küpsis”, millega kutsusime

noori valima, jätkub kindlasti ka järgmiste valimiste eel ja uued tuuled hakkavad puhuma koos Läänemaa Laste ja Noorte Nõustamiskeskusega korraldatavas Karjääripäevas.

Hoidke meie tegemistel ja uudistel silma peal noor.laanemaa.ee. Vahetuid kogemusi ja läbielatud saab lugeda meie ajaveebist lnkblogi.blogspot.com.

Silmad lahti ja kõrv kikki, meil igatahes on.

Rael olen

(Rael Kiviloo, Läänemaa Noortekogu president)

Läänemaa volikogudesse sai 13 noort

Kohaliku omavalitsuse valimistest on möödas juba kaks kuud. Uued valla- ja linnavolikogud ning -valitsused on tööle asunud. Kuna Eesti Vabariigi seaduse järgi ei lõpe nooreiga sugugi gümnaasiumilõpuga, vaid kestab 7–26 eluaastani, siis on väga võimalik, et neid on jõudnud ka Läänemaa volikogudesse.

Kaheteistkümnest Läänemaa kohaliku omavalitsuse volikogust on noored esindatud koguni seitsmes — Taeblas, Haapsalus, Ristil, Ridalas, Kullamaal, Martnas ja Orul.

Valitud noored on olnud aktiivsed varemgi. Taebla värskes volikogus lööb kaasa Remi Neitsov — vabatahtliku tööst presidentilist tunnustuse saanud noor. Teine Taebla volikogu noor Tõnu Parbus on Reformierakonna Läänemaa

piirkonna arendusjuht.

Aktiivsusega paistavad silma ka Haapsalu värskes volikogus noored. Siim Maivel oli eelmisel õppeaastal Haapsalu Wiedemanni gümnaasiumi õpilasesinduse esimees, kes vabal ajal ka tantsukoolis T-stuudios kaasa lööb.

„Eesmärk, miks kandideerisin, oli tuua Haapsalu linnavolikogusse rohkem värskaid ideid ja esindada noori volikogus,” lisas Haapsalu volikogu teine noor Heigo Varik. Mõlemad noored on Reformierakonna liikmed.

Samas erakonnas valituks osutunud Reimo Nebokat on Ridala volikogu ainus noor. Nebokat on olnud varem sotsiaalministri nõuandja ning ka Läänemaa Noortekogu liige.

Noored volikogude liikmed viivad oma aktiivsuse üle ka

volikogu töösse. „Mina tahan toetada noorte tegevust vallas,” ütles Martna volikogu liige Mariliis Vahar.

Lauri Špitsmeistri, Risti volikogu ainsa noore eesmärk on olla Risti valla peamine spordielu edendaja. Kui eespool loetletud noored on kõik Reformierakonna liikmed, siis Špitsmeister on valimisliidu Arengliige.

Kokku 87 liikmest on noori kolmteist. Kõige rohkem noori on Taebla vallas, kus 13st lausa kolm volikogu liiget on noored. Valitud noortest kandideeris seitse Reformierakonna nimekirjas ja ülejäänud valimisliitude nimekirjades.

Enim on noori Taeblas, Orul ja Martnas, kus nad moodustavad volikogu liikmete arvust ligi veerandi.

Harri Puskar

Paljud meist on maalt pärit ning soovime elusas külas ka mõne aasta pärast elada. Selliseid noori on palju, kes ei plaani oma elu suurlinna korrasmajade vahel ränka tööd rabadest ning pangaorjust kannatades hallusesse uputada. Meie loomulik olemus vajab ruumi, loodust ja vabadust. Lihtsalt mõnikord peame seda endale meelde tuletama. Kõige parem viis selle tajumiseks on koos tegemine ja olemine.

Möödunud sügisest on Kodukant Läänemaa hakanud enam tähelepanu pöörama maanoor-

te kaasamisele külaelu hoogustamisse. Mullu 1. novembril pidasime Üdruma seltsimajas esimese ürituse, et teineteise olemasolust teada saada ning kontakte vahetada. Innustust saime üle-eestilise Kodukandi liikumise eeskujust, kes maal elavaid noori agaramalt tegutsema kutsus.

Ainus viis midagi teha on ise pealehakkamist üles näidata. Nii on noortega suvel Vormsis trippimas käidud, sügisel Kiideva külas trummi löödud ja talgutel osaletud.

Kindlasti on plaanis talvine kokkutulek lumiste seiklustega ning suvel tuleb jätkuna üks eriskummaline meditatsiooni-laager. Kui ettevalmistused laabuvad, on eriti usinail Läänemaa maanoortel võimalik tuleval suvel koos Taani noortega mõlema riigi pinnal huvitav laager maha pidada. Nende üritustega soovime suurendada noorte aktiivsust, et oleks julgust ise otsustada, ette võt-

ta ja korraldada. Jaanuari teisest poolest on Kodukant Läänemaa võimalik projektidele toetusi taotleda. Taas on eriti oodatud noortele mõeldud ja nende endi kirjutatud ning eluviidavad projektid.

Kodukant Läänemaa noorte tegemistele on väike nurgake meie kodulehel www.kklm.ee ning loomulikult leiab meid ka Orkutist. Kodukandi tegemistest, projektidest ja toimuvatest üritustest anname teada meie listi kaudu, kus on üle saja noore kontakti. See tähendab, et meie sõnum jõuab igasse Läänemaa paika.

Soovime, et Läänemaa noored tunneksid iseenda ja oma kodukoha üle uhkust. Te olete erilised!

Kes soovib rohkem teada või tahab listis osaleda, kirjutage indrek@kklm.ee.

Indrek Tammoja
MTU Kodukant Läänemaa

Seitsme riigi õpilased kohtusid Lihulas

Läänemere-äärsete riikide kooliõpilaste 17. Läänemere konverents oli tänavu 12.–17. oktoobrini Lihulas. Külas olid Saksa, Rootsi, Soome, Poola, Venemaa ja Läti esindajad.

Teist nii pikka ja elujõulist rahvusvahelist õpilastraditsiooni on Eestist vist keeruline leida. Igal aastal saadakse kokku eri riigis, Lihulaski toimub konverents juba teist korda. Esimest korda kohtuti siin 2001. aastal.

Peale nende seitsme riigi, kes seekord kohal olid, kuuluvad Läänemere konverentsi ringi ka Leedu ja Taani. Leedu jäi tänavu kõrvale masu tõttu, Taani on osalenud tükati.

Tuleval aastal alustatakse juba kolmandat ringi, kohtutakse jälle Saksamaal, kust mõte 1993. aastal alguse sai.

Rostocki Ostseegümnaasiumi saksa ja inglise keele õpetaja Marikka Plott, kes on algusest peale asja juures olnud, mäletab, et kuna nende koolil on selline nimi, siis tekkis mõtetalgutel idee kutsuda kokku Läänemere-äärsete riikide koolide õpilasi ja arutada ühiselt, mida saavad nemad teha Läänemere heaks.

Esimesel konverentsil veel üht kindlat teemat polnud, et tekande tegi igaüks vabal teemal. Enesestki mõista peeti kõige olulisemal moel kõiki puudutavaks keskkonnateemata.

„Kas te uskusite, et konverents nii kauaks kestma jääb?” Marikka Plott vangutab pead: „Oh ei! Aga seda parem meil meil selle üle on.”

Järgmise konverentsi toimumine Rostockis on määratud 4.–8. oktoobrile 2010. Lihula gümnaasiumi huvijuht Hilje Tammuru muretseb, kas Rostocki ikka on võimalik sõita. Kaugel ja kallid.

Seni on majutuse, toitlustu-

se, kohapealse transpordi, muuseumide külastuse ja kõige muu eest maksnud vastuvõtja kool. Sõit konverentsi toimumispaika on iga kooli enda korraldada. Peterburi 446. gümnaasiumi õpetaja Irina Andrejeva sõnul maksavad õpilased oma sõidukulud ise. Sellele vaatamata on tahtjaid alati rohkem kui need 4–6 kutsutut, nii et tavaliselt tuleb korraldada konkurss.

Hoidke oma metsikuid maastikke

Bussitais konverentsist osavõtjaid sõidab tutvuma Kiideva ja Puise rannakülaga. Ilm on õigupoolest kohtuv — ühel päeval tormab, teisel sajab ladin. Ometi on õpilased olnud tublid ja ükski matk ega orienteerumismäng pole sellepärast ärajäänud.

Marikka Plott arvab, et tegemist on tavalise sügisilmaga: „Meil kodus on samasugune! Aga siin me naudime iga hetke. Õpilased on kõik pärit linnadest, ehe loodus ja külaelu on neile uus ja üllatav.”

Läänemere konverentsi ringi kuuluvad koolid asuvad kõik enam või vähem suurtes linnades nagu Riia, Turu, Gdansk, Kristianstad, Kopenhaagen ja Klaipeda. Lihula on ainsa erandina väike koht.

„Me kadestame Lihulat,” kinnitab Irina Andrejeva. „Siin on tunda, et hoollitakse igast lapsest. Mitte ainult koolis, vaid igal pool. Meile meeldis väga Lihula muusika- ja kunstikool ja see, et ka Lihula muuseumis olid oma noorte-programmid. Suurlinnas jääb selline asi ainult unistuseks.”

Külalisi üllatab, et Lihula gümnaasiumi akendel pole trelle, pole politseinikke ega turvamehi.

„Ja teie loodus! Kuskiil

Euroopas ei näe enam selliseid metsikuid maastikke,” arvab Marikka Plott. „Hoidke neid!”

Siin ja seal pakutakse külalistele ka röömsat äratundmist. Kuna tegemist on endise rannarootsi alaga, siis eriti rootslastele. Nagu näiteks „Iloni Imedemaa” Haapsalus, aga ka spetsiaalselt Rootsi kuningannale Silviale kujundatud Haapsalu salli muster, mida võib näha Puise külamuuseumis.

Soomlasi üllatatakse aga nende presidendi Tarja Haloneni autogrammiga muuseumi külalisraamatus. Kiideval kohtuvad õpilased ka Lääne maavanema Neeme Suurega. Rootsi õpilased küsivad, mida Läänemaal tehakse Läänemere ja üldse parema keskkonna heaks. „Teeme, mis meie võimuses,” vastab maavanem. „Nii näiteks ei jookse solk enam kusagil otse merre, nagu see nõukogude ajal oli. Igale poole on rajatud reoveepuhastid. Puhtama õhu tagab ka Lihula uus katlamaja, kus põletatakse roogu ja heina.”

„Mida arvab maavanem Nord Streami gaasijuhtumest?” Maavanem ei arva, et see oleks hea asi. Ka Rootsi õpetaja Anette Strand ei pea gaasijuhet eriti heaks mõtteks, aga mõnab, et suurte, st Vene- ja Saksamaaga on selles asjas raske vaieldada.

Aus Eesti värk

Seekordne konverentsi teema oli seotud pärimustega ning kandis nime „Läänemere legendid”. Iga kool pidi tegema videofilmid ja seda konverentsil tutvustama.

Lihula õpilased valisid legendiks Haapsalu Valge Daami kui piirkonna tuntuima. Kooli direktor Peep Susi: „Õpilased kirjutasid ise stsenaariu-

mi, ise mängisid, ise filmisid, ise monteerisid ja helindasid. Tulemus sai päris hea ja leidis ka hea vastuvõtu. kuueminutist videot saab kooli kodulehelt vaadata igaüks.”

Kõige rohkem meeldisid osavõtjatele töötoad. Hanna Tenleniusele, Turu katedraalikoole soome keele õpetajale avaldas kõige sügavamat muljet sepatöö. „Igaüks sepistas endale naela! Seda minu elus enam ei juhtu!”

Töötubades sai ka Eesti rahvuslille viilida — Riia 41. keskkooli muusikaõpetaja Maija Feldmane kandis uhkusega endavalmistatud rinnaeht. „Aus Eesti värk!” oskas ta selle kohta öelda puhtas eesti keeles — keraamilist linnukest valmistada ja ühist pannood maalida.

„Töötubade mõte oli suurepärane,” kinnitas ka Anette Strand. Külalised olid üldse eesti käsitööst vaimustuses. Päris palju osteti sallmütse — selliseid päkapikumütse, mille saba saab ümber kaela keerata; rahvusmuustriga kampsuneid ja isegi lapitekke.

Nädala jooksul läbiti ka mitu matkarada. Lihula gümnaasiumi bioloogiaõpetaja Marje Loide juhtimisel käidi Suitsu matkarajal ning vaadeldi linnutor-nist linde.

Kuidas edasi?

Lihula gümnaasium sai konverentsi heal tasemel korraldada tänu PRIA LEADER-programmile, kust saadi pisut üle 100 000 krooni.

„Kõik on olnud perfektne. Majutus on fantastiline, samuti toit, tegevusvalik ja variatsioon on uskumatul! Arvatavasti parim konverents üldse,” kommenteerib Beata Kardasinska Poolast.

Irina Andrejeva on mures:

Läänemere konverentsi kroonika

1993 — Rostock — „Mida mina saan teha Läänemere heaks?”

1994 — Peterburi — „Elukvaliteet koolis” — vahetunnilärmi, klassivalgustuse tolmutaseme jms mõõtmine.

1995 — Kopenhaagen — ühise ajalehe „Aken Läänemerele” koostamine artiklitest ja fotodest, mis igaühe kodupaigas tehtud.

1996 — Kristianstad — „Läänemere ohustatud liigid” — kodumere ohustatud liikide, hüljeste, kalade jms kirjeldamine ja päästmismeetmete tutvustamine.

1997 — Gdansk — „Looduslikud kooslused kooli lähimbruses”.

1998 — Turu — „Rahvuslik toit” — retseptide tutvustus.

1999 — Riia — „Joogivee kvaliteet” — iga kool võttis kaasa veeproovi, mida sai kohalikus laboratooriumis analüüsida. Koostati võrdlevad tabelid.

2000 — Klaipeda — „Kuulsad kindlused” — iga kool tutvustas oma riigi kuulsamaid kindlusi.

2001 — Lihula — „Rahvariided” — iga kool tutvustas üht komplekti oma maa rahvariideid.

2002 — Rostock — „Merereostus” — mis on merele ohtlik ja kuidas seda ära hoida? Iga kool tegi reostusvastase plakati.

2003 — Peterburi — „Looduslikud turismiobjektid” — kuhu iga kool oma sõbrad eelkõige viiks?

2004 — Kristianstad — „Inimene ja meri” — igaühel olid teema käsitlemiseks vabad käed.

2005 — Gdansk — „Merevee kvaliteet” — igaüks võttis kaasa mereveeproovi, mida sai kohapeal analüüsida.

2006 — Turu — „Tutvusta oma kodupaika!” PowerPointi esitlus.

2007 — Riia — „Räägi oma riigi ajaloo!” PowerPointi esitlus.

2008 — Klaipeda — ühise ajalehe koostamine kaasa toodud loodushariduslikust materjalist.

2009 — Lihula — „Läänemere legendid” — videofilmid.

„Mul on kahju öelda, aga meil pole sellele, mida meile Lihulas pakuti, suurt midagi vastu panna. Küllastasime mitut küla veel elus on. Igal oma seltsimaja või kooskäimiskoht ja väike muuseum. Milline näiteks on Kiideva bussipeatus! Rookatusega majake, kus sees tugitoolid ja lilled. Meil oleks selline kolme tunniga lõhutud. Aga siin on inimesed oma kodukoha üle uhked, näed, et eestlaste elujõud tuleb külast.

Venemaal pole midagi sellist alles.”

„Otsustasime, et konverentsi korraldatakse edasi, kuigi sellele üritusele tuleb Läänemere konverentsi asemele vist uus nimi otsida,” arvab Peep Susi. „Eesmärk on ju ikka sama — tutvustada vastastikkult oma kultuuri ja rahvapärandit, arendada loodushariduslikku õppesuunda, näidata õpilastele maailma ja edendada nende keeleoskust.”

Ene Pajula

Noortefoorum turvalisuse nimel

Läänemaal juba kuuendat korda aset leidnud noortefoorumil MEIE käsitlesid osalejad noorte turvalisuse teemasid ning said ka lõbusalt aega veeta ja teistest koolidest uusi tutvusi sõlmida.

20. novembril Kullamaal peetud foorumi põhirõhk oli küll viiel töötoal, ent osalejate lemmikuks osutus peaesineja, kiirabiari Mare Liiger. Tema esinemine oli noortele päeva parim osa ning tõi mõnel lausa pisara silma. Šokeerivate faktide kõrval päriselust Mare Liigerilt oli noortefoorumi teine avakõneleja ajakirjanik Barbi Pilvre.

Päev jätkus praktiliste töötoadega, kus arutlesid noored koos töötubade juhtidega turvalisuse üle liikluses, tööturul, internetis ja kaitsevõttes. Samuti pöörasid osalejad tähelepanu enesekaitsele ja uimastite ning alkoholi mõjule.

„Riigi- ja enesekaitse töötoad oli väga äge!” oli ühe foorumi osaleja sõnad.

rumil osalenud noore tagasiside. „Näidati enesekaitsevõtteid ja räägiti kaitsevõtteid.”

Tõise foorumi muutsid lõbusamaks ühised mängud ja fimo fantaasia. Plastiliinist valmistatud sümboliseeriva eseme, mis ühiseks ketiks seoti ning mis tähistab MEIE noortefoorumi jätkusuutlikkust.

Üleval oli ka väike noortekirjanduse näitus ning oli kast, kuhu võis postitada oma ideid turvanõuete kohta. Foorumi lõpetasid osalejate ettekanded töötubades tehtust ning Haapsalust pärit noortebändi TÕGOTÕO kontsert.

Läänemaa VI noortefoorumi MEIE, mis toimus Kullamaa keskkoolis, korraldasid Katriin Pirk, Kristi Suur ja Harri Puskar Läänemaa Noortekogust. „Kahjuks oli sel aastal osalus üsna väike, kuid loodame, et järgmine kord tuleb noori rohkem ja foorumi traditsioon jätkub!” ütles Suur.

Noortefoorumil kuulamas peaesinejat Parbi Pilvret.

Noortefoorumi toimumist toetasid: Läänemaa Omavalitsuste Liit, Eesti Haigekassa Terviseprojekt ja Eesti Noorsootöö Keskus.

Katriin Pirk

Läänemaa noored teevad ise oma elu põnevaks

Neli aastat tagasi hakkasid igasse Eesti maakonda tekkinud noortekogud, nii ka Läänemaal. Tõlkal ei osanud keegi veel mõelda, et mõne aasta pärast võib oma noortekogus koguneda ka väiksemis valdades ja linnades. Veelgi enam — et need organisatsioonid ka tööle hakkavad.

Ka Läänemaal tõstavad noored pead, ükskõik kas tegemist on väikse vallaga või maakonna suurima linnaga.

Haapsalus tegutseb Haapsalu Noorte Aktiiv (HNA). Kahekümne liikmega aktiiv

vi esimees on Harri Puskar. Tänavu on noortekogus suurimaid saavutusi märtsis korraldatud noortekohvik. „Ja Pärnat külastasime ka,” lisas Puskar.

Suvel oli Haapsalu Noortesuveüritus. „10. juuli õhtul, kohe pärast seda, kui me otsustasime Noortesuveürituse ära jätta, sest keegi ei registreerunud, teatas mu hea sõber Andrei Polovnjov, et neil on korvpallimeeskond valmis,” ütles Harri. Siis registreerus teinegi meeskond ja esialgu läbikukkunud üritusest sai põneva korvpallimänguga koos-

olemine. Tänavuse aasta lõpetab noortekogus iseendasse vaatamisega ning koostab hoolsalt arengukava.

Haapsalu kõrval on aktiivselt silma paistnud hoopis vähemate noortega tegutsev Martna noortekogu. Ligi viieteistkümne noorega kogu esinaine on Pert Loderaud.

Tänavu on tehtud palju. „Meie peaesmärk on pakuda noortele oma vallas tegevust ning meelelahutusüritusi,” ütles Pert. Aasta algas noortekogu sõbrapäevapeoga veebruaris, kus valiti ka noortekogu logo. Hiljem

on käidud koos valda koristamas ja peetud ka kogupeureüritusi.

Aasta lõpetab noortekogu koos vallavalitsusega jõulupeo, väiksemaile mõeldud jõuluhoimiku ning aastavahetuspöega.

Noortekogud tegutsevad ka Risti ning Ridala vallas. Aktiivsed noored leiavad korraldamis- ja tegutsemisvõimalusi nii Lihulas ja Virtsus kui kindlasti ka teistes valdades, kellest meie suuremalt lihtsalt veel kuulnud pole.

Kelli Seiton

„Küpsis” tõi läänlased valima

Sel sügisel sai esimest korda teoks Läänemaa noortele mõeldud valimisprojekt „Küpsis”, mille eesmärgid olid suurendada siinsete noorte valijate arvu ning teavitada noori valimiste tähtsusest.

Läänemaa Noortekogu eestvedamisel korraldatud kampania korras valmisid koduleheküljed (noor.laanemaas.ee/kypsis) ning poliitikute debattideod Youtube'is. Kõike ühendava teemana olid koduleheküljel valimisliitude ja erakondade kandidaatide lubadused, mis puudutasid just noori. Sama teema jätkus debattides, kus käsitlesid poliitikut ka praegust noorte olukorda maakonnas.

„Küpsise” projektijuhid Jana Bendel ja Harri Puskar käisid külas ka Läänemaa koolides, kus tutvustasid projekti, jagasid flaiereid ning riputasid omavalitsustesse ja koolidesse plakateid. Nendel oli näha noori ütlemas, miks just

nemad valima lähevad. Plakateid leiab veel siiani koolidest.

Projekti haripunkt oli valimispäeval kell 14, mil noored üle Läänemaa ühiselt valima läksid. Kahjuks ilmus kell kaks päeval vaid umbes kolmkümmend noort, ent korraldajaid see ei morjendanud. „See ei olnudki ju meie eesmärk,” ütlesid nad. „Eesmärk oli noored üldse valima saada, olenemata kellaajast, ja me usume tõesti, et see meil ka õnnestus.”

Kui 2005. aasta valimistel käisid läänlastest valimas pooled, siis tänavu oli see protsent 59. „Positiivset tagasisidet saime nii noortelt kui ka vanadelt.”

Ürituse korraldajate sõnul on noortele mõeldud valimisprojekti oodata ka tulevikus. „Sel aastal õppisime ise palju ning loodame, et ka noored said valitavate kohta rohkem teada,” ütles Puskar.

Jana Bendel

Keskused nüüd ka Paliveres ja Lihulas

Läänemaa Noortekogu saatis oma liikme Jana Bendeli maakonda uudiseid otsima. Oma teel kohtas Jana kaht põnevat uudist — äsja on avatud uhke remondi saanud päevakeskus noortele Paliveres. Teise uudisena nägi Jana tuld Lihula noortemaja aknas. Eriliseks teeb viimase loo aspekt, et noortemaja pidi valmis saama juba 2005. aastal. Igapäevaseks külastamiseks avati ta aga tänavu. Alljärgnevalt lähemalt sellest, mis Jana majade kohta teada sai.

4. novembril avati Palivere noortekeskus, kus jätkuvad nüüd pärast renoveerimist taas igapäevased toimetused. Remondi järel said ruumid uue välimuse ja tegevjuhi Inga Lääne sõnul suurepärase sisustuse. Eriti uhkeks osutus arvutituba. Noortekeskus on avatud esmaspäeviti, teisipäeviti ning reedeti kella ühest kuueni ning kolmapäeviti ja neljapäeviti ka seitsmest üheksani.

Peamine igapäevategevus on arvuti-, kaardi- ja lauamängud, lauatenis ning koroono. On ka seltskonna-, mälu- ja võistlusmängudega noortehõud ja filmiõhtud. Seda kõike korraldavad noored ise ning esile on kerkinud rühm väga aktiivseid ja toredaid tüdrukuid, kes on ohjad enda kätte haaranud.

Keskuses käib päevas keskmiselt 30–40 noort.

Projektide abil on käimas kokkamisring, meistrimehetund, kus meisterdatakse kaarte, meeneid ja muid huvitavaid vigureid, juuksurikoolitus.

Päevakeskuse renoveerimine sai võimalikuks tänu Euroopa Liidu struktuuritoetusele.

1. oktoobril avati Lihula noortemaja. Kuni kindla töötaja leidmiseni on noortemaja avatud kolm korda nädalas: teisipäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti. Lahtioleku kellad on 14.30–18.

18–20 on noortekeskus avatud üle 11aastastele noortele.

Muidugi on ka plaaniväliseid üritusi, enamasti nädalavahetusesti. Maja on siiski noortele ning võimalusel ja hea tahtmise korral saavad nad seda kasutada igal ajal. Maja toimib praegu vabatahtliku tööalusel ning tänu aktiivsete noorte tahtjõule.

Keskuses käib palju noori, üle 30. Maja on pidevalt rahvast täis.

Noortemajas korraldatakse filmiõhtuid, mängitakse piljardit ning korraldatakse õppusi, näiteks leidis noortemajas aset tuletõrje praktiline ennetusõppus. Reeglite või millegi muu muutmiseks kutsutakse kokku koosolek. Praegu ei ole majas

Noored moeloojad saavad taas oma oskusi näidata

Aprillis peetav Haaknõel toob lavale noorte moeloojate kollektiivide näidatust. Läänemaa noortekogust on kaasatud ka kaugealt.

Koolinoorte moeüritusel Haaknõel, mis tuleb juba üheksandat korda, osalevad peale Läänemaa ka noored Saaremaalt, Raplamaalt, Pärnumaalt ja mulluste võitjate kodusaairel Hiiumaalt.

Moesõu teema on „Minu elu-

Teised noortekeskused Läänemaal

Nigula lastekeskus „Teine Kodu”

90807 Nigula küla
Taebala vald
Kairi Korpe, tel 518 4778
kairikorpe@hotmail.ee

Palivere Päevakeskuses asuv Noortekeskus

Jaama 7a, 90802 Palivere
Inga Lääne, tel 5569 0433
ingalaane@hotmail.ee

Taebala Laste- ja Noortekeskus (Varaait)

Haapsalu mnt 6, 90801 Taebala
Kadi Jürimäe, tel 517 9051
kadi1603@hotmail.ee
Vööbe Ainlo, tel 5660 6126
voobe0303@hotmail.ee
Leili Mutso, tel 529 2463
leili.mutso@taebala.ee

Martna Avatud Noortekeskus

90601 Martna küla, Martna pk
Kairi Laanemägi, tel 472 5044,
5626 0431
vallavalitsus@martna.ee

Noarootsi valla ANK

Pürksi, maja 9
Lehte Nasikovski, Tiina Rohi,
tel 472 4355, 5666 0169
Tiina.Rohi@noavv.ee

Haapsalu Avatud Noortekeskus

Kastani 7, 90508 Haapsalu
Natalja Jampolskaja, tel 515 0415,
473 3255
www.haapsaluank.ee

Haapsalu Noorte Huvikeskus

Esindaja Hele Leek-Ambur,
tel 514 9143
www.haapsalunoor.ee
reelika@haapsalunoor.ee

Kirbla Noortekeskus

Lihula vald, Kirbla
Kersti Ajaots, tel 477 8935
kersti.ajaots@lihula.ee

Võnnu Noorte Selts

Võnnu, Ridala vald
Ave Tapner
avetapner@hotmail.ee

veel interneti püsiühendust. Sama maja kasutavad ka skaudid oma kokkusaamisteks.

Oma üllatuseks sain teada (lugesin noortemaja blogist), et noortemaja raames loodi ka noorteklubi, mis notari peatse külastusega ka ametlikuks muudetakse.

Noortemajal on internetis ka isiklik koduleht/blogi, kust saab lugeda tulevaste ürituste ning juhtunud sündmuste kohta. Selleks on noortemaja.blogspot.com.

Lihula noortemaja pöördub inimeste poole üleskutsetega võimalusel anda neile mõned asjad, mis noortemajal vajaka jäävad (näiteks telekas, suured vaibad (nimekirja leiab noortemaja blogist)).

Jana Bendel

Haapsalu Noorte Aktiivi juht Harri Puskar ja Jana Bendel olid „Küpsise” projektijuhid.

ERAKOGU

Lapimaa vallutamine

Varakult enne jõule, novembri lõpus, olid Läänemaa koolid ja noortekeskused tühjemad kui tavaliselt. Meie noortetöötajad jätsid nädalaks oma töö ja noored, istusid bussi ja sõitsid Soome teise otsa Lapimaale. Noortetöö ei jätnud neid aga ka sõprusmaakonnas Lapi läänis, sest meelelahutusliku tegevuse kõrval oli päevakavas kohaliku noortetöoga tutvumine.

Sihtpunkt oli jõululinn Rovaniemi. Esimesele hommikusöögile jalutasid läänlased läbi lumetuisu ning paari päeva kaugusel olev päev mäel tundus kõigile juba käegakatsutav. Mida aga polnud, oli lumi. Vaid üksik lumememm Rovaniemi keskväljakul meenutas jõulumaa lumist unelmat.

Siiski jätkus reis ja päevakava ka ilma lumeta ning ees ootasid noortekeskused hubase olemise ning sõbralike inimestega. Siin ootab Rovaniemi noortekeskuses sooje juustusaiu ja kaneelisaiakesti Läänemaa skaudiliikumise aktiivne eestvedaja Heikki Mutso.

Saiade ja tee kõrval andsid noortekeskused ka ülevaate oma tegevusest ning noorsootöö seisust Soomes. Kõneainet jätkus palju. Pildil selgitab noorsootöölitseinik Anneli Katkosilt kolleegidele Soome ja Eesti noorte probleemide erinevust poliitsei seisukohast.

Peale tõsise jutu näitasid noortekeskused ka oma lõbusamat poolt. Rovaniemis üllatas läänlasi ka meile pisut võõras noortele tegevust pakkuv keskus — tsirkusekool. Üleni pehmete matidega kaetud suures saalis, mille laest rippusid mitmesugused köied ja kus oli ka batuut, oli võimalus nii üherattalasega sõitmiseks kui ka tasakaalu hoida, torbik näpül.

Reisil osalejate üheks lemmikuks osutus Ranua loomaaed, kus sai peale karude ja põtrade ka näiteks rääkivat ronka näha.

Et Lapimaa kui jõulumaa küllastamine lumeta jõuluväe ei jääks, võtsid reisilised tee ette jõuluvana juurde, kus jõuluvana jõuluhoaja avas. Üks küllastuse põhieesmärke oli aga mees oma silmaga ära näha ning ehk ka habemest sikutada, kas on ikka päris. Sikutada ei saanud, aga reisi korraldajale Ülle Lassile oli mehel kink anda.

Ka pilti teha jätkus aega ning Läänemaa noortetöötajad mahutati kõik ühele pildile jõulumehiga. 3500kroonisest fotost otsustasime küll loobuda.

Noortetöötajate reis sai teoks tänu „Maaelu arengukava 2007–2013” Leader-meetme toetusele, Läänemaa Omavalitsuste Liidule, Eesti Noorsootöö Keskusele ja Eesti Haigekassa terviseprojektile.

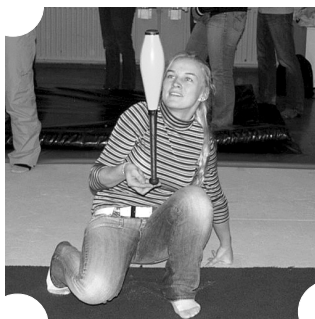
Kelli Seiton

Virtsu kooli huvijuht Anu mängib koos noortega lauajalgpalli Ranua noortekeskuses.

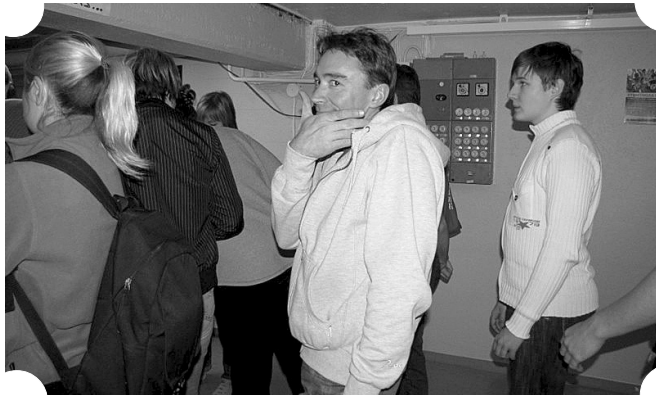
Pildil selgitab noorsootöölitseinik Anneli Katkosilt kolleegidele Soome ja Eesti noorte probleemide erinevust poliitsei seisukohast.

Taebila noorel Kristi Vaistlal õnnestus tsirkusekoolis tasakaaluhooldamine suurepäraselt.

Ranua loomaaias võrdlevad jääkarudega oma suurust pildil Läänemaa Noortekogu president Rael Kiviloo ja Läänemaa maavalitsusest Ülle Lass.

Siin ootab Rovaniemi noortekeskuses sooje juustusaiu ja kaneelisaiakesti Läänemaa skaudiliikumise aktiivne eestvedaja Heikki Mutso.

Memmega poseerivad Reelika ja Hele Haapsalu Noorte Huvikeskusest, Urve Ridala vallast ja noorsoopolitseinik Anneli.

Pildil on Haapsalu noor Kristo Notton üles leidnud jõuluvana postkontori ning kirjutab kaarti öele. „Mul on kaart valmis, aga aadressi pole!” naeris Kristo.

Läänemaa Laste ja Noorte Nõustamiskeskus

...on Sinu jaoks, Läänemaa noor, nii suuremate kui ka väiksemate probleemide korral — kui elu kipub Sulle muret valmistama, vajad abi karjäärinõustamisel, soovid noorsooinfot või lihtsalt kellegagi rääkida.

Võid meie poole pöörduda järgmistes küsimustes:

psühholoogilisel nõustamisel

antakse inimesele abi tema eluprobleemide ja konfliktide lahendamiseks, kohanemisvõime parandamiseks ja isiksuse arenemisvõimaluste väljaselgitamiseks. Selleks kasutab psühholoog psühholoogilisi meetodeid, mis on just kliendi ja tema probleemile sobivad. Peamine töötamise viis on vestlus, mille abil leiab aset probleemi selgitamine ja võimalike sobivate lahendusviiside leidmine. Vajadusel võidakse kasutada ka teste ja koduülesandeid.

Karjäärinõustamine

Inimese toetamine iseenda tundmaõppimisel ning tuleviku planeerimisel, teadlike karjääriotsuste tegemisel ja elluviimisel. Käsitleme isikliku elu, hariduse, kutse- ja töövalikuga seotud teemasid.

- Kriisiabi
- Testimine
- Suhtlemistreening noortel
- Psühholoogiakonsultatsioonid ja kooolitus
- Noorteinfo

Keskuses töötavad

E 12–14 karjäärinõustaja Triinu Karolin
14–17 karjääriinfo spetsialist Kirsi Rank
T 10–17 psühholoog, pere-terapeut Tiina Kütt
K 10–17 psühholoog Hanna-Brett Lepplaid
N 10–17 psühholoog Hanna-Brett Lepplaid
R 10–17 psühholoog, pere-terapeut Tiina Kütt

Meie poole saab pöörduda mitmel viisil:

- 1) astu läbi nõustamiskeskusest Haapsalu Sotsiaalmajas Kastani 7
- 2) helista telefonil 473 7227
- 3) kirjuta aadressil info@noustamiskeskus.ee.

Samuti võib külastada kodulehte noustamiskeskus.ee, kus on ka foorum. Foorumis võivad kõik algatada uusi teemasid, küsida nõu, teha ettepanekuid jne. Foorum pakub Läänemaa noortele alternatiivset võimalust omavaheliseks suhtluseks, andes võimaluse hea nõuande saamiseks kaasata vestlusesse ka nõustamiskeskuse töötajad.

Lehe väljaandja: Läänemaa Noortekogu, Läänemaa Maavalitsus ja Läänemaa Laste ja Noorte Nõustamiskeskus.

Väljaandmist toetasid: Haridus- ja Teadusministeerium, EL Sotsiaalfond, Eesti Noorsootöö Keskus, Läänemaa Omavalitsuste Liit

